

KUNGÄLVS KOMMUN
kommun@kungalv.se

2022-12-19

1 (19)

Dnr SI 2022:6196

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning av
grundsärskolan vid Sandbackaskolan 2
i Kungälv kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Sandbackaskolan 2 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i *hög utsträckning*, i *flera delar* eller i *låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Sandbackaskolan 2 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver, utifrån en bred uppföljning av resultat, göra en analys för att identifiera bakomliggande orsaker till skolenhetens studie- och trygghetsresultat och baserat på denna analys vidta nödvändiga förbättringsåtgärder.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla undervisningen så att den anpassas till elevernas nivå och samtidigt utmanar och bidrar till progression.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar i låg utsträckning för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med studie- och yrkesvägledare samt övrig personal arbeta fram en långsiktig plan för hur eleverna ska ges konkreta erfarenheter av närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv. I arbetet bör ingå att planera för aktiviteter som att leva och verka i en digitaliserad vardag och synliggöra könsnormer.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa förutsättningar för alla som undervisar grundsärskolans elever att mötas och diskutera bedömning för att utveckla en gemensam förståelse för grundsärskolans betygskriterier och kriterier för bedömning.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver se till att kompetens avseende studie- och yrkesvägledning finns för att ge elevernas erfarenheter av närsamhället och möjlighet till ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 9 juni 2023 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr–SI 2022:6196) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 4, 5, 9–10 §§, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ och 11 kap. 2-3, 5, 8, 13 § skollagen (2010:800).

Läroplan för grundskolan (Lgrsär22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Rektorn leder skolans arbete med att skapa en tillgänglig lärmiljö men den pedagogiska organisationen kan utvecklas. Utbildningen behöver i högre grad präglas av flexibilitet för att underlätta för de elever som kan läsa enligt grundskolans läroplan. Rektorn har en begränsad bild av hur verksamheten bedrivs och kvaliteten på undervisningen då underlaget som rektorn ska bygga sin analys på inte är tillräckligt. Det saknas underlag för att följa upp och analysera elevernas resultat, undervisningens genomförande och förutsättningar.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn leder skolans arbete utifrån fokus att skapa en tillgänglig och flexibel lärmiljö men arbetet kan utvecklas ytterligare. Av intervjuer framgår att rektorn och personalen diskuterat grundsärskolans placering i lokalerna vid flytten av hela kommunens grundsärskola 1-6 till enheten. Utifrån diskussionerna har rektorn placerat grupperna på tre olika ställen i skolans lokaler för att grundsärskolans elever ska vara integrerade med grundskolan, inte en egen del utanför grundskolans verksamhet. Rektorn har inför det här läsåret delvis organiserat om grupperna så att grupperna består av både elever som läser ämnen och ämnesområden. Grupperna är i stor utsträckning blandade utifrån elevernas förutsättningar och behov och för att ge elever som läser ämnesområden möjlighet till större utmaningar och utvecklingsmöjligheter. Även om rektorn säger att hen möjliggör för eleverna att läsa flexibelt genom att varje elev i grundsärskolan har en klasstillhörighet i grundskolan så framkommer att det saknas tillräckliga organisatoriska förutsättningar. Exempelvis är scheman inte samordnade med de scheman som eleverna har i grundsärskolan. Rektorn beskriver att hen organiserar för att skolans speciallärare och specialpedagoger ska mötas regelbundet för att bland annat diskutera hur man ser om en elev kan läsa flexibelt och hur man möjliggör det. Enligt rektorn är den fysiska lärmiljön anpassad efter elevernas behov. Vid observationerna kunde Skolinspektionen se att den nya lokalen för de yngre eleverna som läser ämnesområden är anpassad för den elevgruppens behov av hjälpmedel av olika slag som exempelvis anpassad toalett med dusch. Det finns flera olika rum för olika aktiviteter såsom avslappning, motorik eller skapande. Det finns allt som eleverna kan behöva menar rektorn, speciellt när det kommer till fysiska hjälpmedel, men rektorn ser behov av att utveckla den pedagogiska lärmiljön genom fler tekniska hjälpmedel för kommunikation och inlärning. Rektorn har i dialog med läraren som undervisar i den nya lokalen sett till att de nya lokalerna anpassats utifrån de behov som finns i gruppen och att material har köpts in. Vidare berättar hen att ibland genomförs förändringar i organisationen där personal flyttas mellan undervisningsgrupper för att det ska finnas rätt kompetens utifrån elevernas behov. Vid intervjuer med lärare och elevassistenter framkommer att elevassistenterna saknar stöd för att kunna vara en aktiv del i undervisningen eftersom de inte har någon schemalagd tid för att stämma av undervisningen och vilka aktiviteter som ska göras och varför. Lärarna berättar att de har önskat tid för avstämning med elevassistenterna för att kunna delge vad eleverna ska arbeta med.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Granskningen visar att rektorn har en begränsad bild av hur verksamheten bedrivs och kvaliteten på undervisningen. Av intervjuer framgår att rektorn inte har kännedom om alla elevers studieresultat eller hur undervisningen bedrivs i alla grupper. Rektorn uttrycker att underlaget är tunt då de flesta lärarna precis börjat dokumentera elevernas kunskapsutveckling och progression i skolans lärplattform. Lärarna uppger att de tidigare dokumenterat elevernas kunskapsutveckling och progression i pärmar som finns i klassrummen och att rektorn inte tagit del av den dokumentationen. I pärmarna finns även elevernas individuella utvecklingsplaner. Skolinspektionens dokumentstudier visar dock att dokumentationen inte är enhetlig mellan grupperna vilket försvårar en översikt och möjligheten till analys för rektorn. I inskickat material framgår att skolan genomför en enkät där det finns frågor om trygghet och trivsel. Det går dock inte att utläsa av resultatet vad grundsärskolans elever har svarat då resultaten av enkäten är för hela skolan, som även omfattar grundskola. Elevhälsan uttrycker samma sak men att de får information om elevernas upplevelse av trygghet vid elevhälsosamtalen i årskurs fyra. En sammanställning av elevhälsosamtalen görs på gruppnivå och delas med elevhälsoteamet (EHT). Även om elevhälsan uttrycker att de får en bild av elevernas trygghet via elevhälsosamtalen så ger det bara en ögonblicksbild från elevernas hela tid på skolan.

Rektorn skapar sig en bild av undervisningens genomförande genom dialog med EHT, lärarna, elevassistenterna och vårdnadshavarna. Därtill uppger rektorn att hen varit med på lektioner i varierande grad, mer i vissa grupper och mindre i andra, men att inga strukturerade lektionsbesök har genomförts hittills. Rektorn beskriver att hen ser att det finns vissa framgångsfaktorer som att lärarna är duktiga på att skapa trygga grupper och undervisa utifrån olika teman men att det finns utvecklingsbehov såsom att lärarna behöver arbeta mer med att se till varje elevs möjlighet till utmaning och utveckling. Även om rektorn beskriver att de regelbundna elevhälsomötena ger en inblick i hur undervisningen bedrivs och vilka dilemman lärarna möter, så framkommer i intervju med lärarna att rektorn eller specialpedagoger inte särskilt ofta är i klassrummet och observerar. Rektorn uttrycker i intervju att hen följer upp förutsättningar för undervisningens genomförande såsom lokaler, material och personal. Hen berättar att hen har en plan för nyrekryteringar till personalen i grundsärskolan för att få in en större kompetens i elevassistentgruppen.

Granskningen visar vidare att eftersom rektorn inte har en bred bild av hur undervisningen bedrivs, elevernas progression och elevernas upplevelse av trygghet, kan rektorn inte göra en fullständig analys av undervisningens kvalitet som identifierar utvecklingsbehov och omsätts i konkreta förbättringsåtgärder.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver, utifrån en bred uppföljning av resultat, göra en analys för att identifiera bakomliggande orsaker till skolenhetens studie- och trygghetsresultat och baserat på denna analys vidta nödvändiga förbättringsåtgärder.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn saknar en tydlig bild av undervisningens kvalitet och elevernas progression då rektorn inte tagit del av undervisningen eller dokumentation av elevernas kunskapsutveckling i tillräckligt stor utsträckning. Det samma gäller även för elevernas upplevelse av trygghet. Detta medför att det saknas en analys som grundar sig i resultaten där framgångsfaktorer, utvecklingsbehov och förbättringsåtgärder framkommer.

Av skollagen framgår bland annat att rektorn ansvarar för att det på skolenhetsnivå genomförs ett systematiskt kvalitetsarbete som består av kontinuerlig planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Av Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete framgår att rektorn bör se till att det finns ett fungerande system och ändamålsenliga former för uppföljning och utvärdering. Rektorn bör vidare se till att dokumentationen är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn breddar och fördjupar underlaget för en analys av skolenhetens måluppfyllelse i syfte att finna relevanta förklaringar till framgångsfaktorer och för att identifiera utvecklingsområden. För att kunna göra det behöver rektorn tillsammans med personalen arbeta fram gemensamma riktlinjer för vad som ska dokumenteras och på vilket sätt. Det är också viktigt att som en del av analysen genomföra uppföljningen av undervisningen så att det går att bedöma om det finns områden i läroplanen där måluppfyllelsen är lägre, i syfte att kunna stärka upp dessa områden. På detta sätt kan rektorn tillsammans med sin personal identifiera olika hinder och möjligheter att ytterligare utveckla arbetet. Exempelvis kan en sådan uppföljning visa på om en lägre måluppfyllelse inom något ämne eller ämnesområde beror på genomförandet av undervisningen eller om det beror på faktorer som härrör sig till de förutsättningar som skolan och lärarna ges.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 §, 11 kap. 2, 6 och 11 §§ skollagen.

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1

Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8

Rektorns ansvar och 3. Kursplaner.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Eleverna på Sandbackaskolan möter en varierad undervisning genom en blandning av teoretiska och praktiska moment. Skoldagarna och lektionerna har en gemensam struktur som är bekant för eleverna och de arbetar ofta utifrån olika teman för att skapa motivation och meningsfullhet. Lärarna förklarar syftet för eleverna på en mer generell nivå, inte specifikt utifrån läroplanen. Eleverna skulle kunna nå längre i sin kunskapsutveckling då man inte alltid ger det individuella stöd som kan behövas för att eleverna ska kunna ta nästa steg eller får den individanpassning som de kan behöva för att kunna lära tillsammans.

Strukturerad undervisning

Granskningen visar att elevernas skoldag har en gemensam struktur både över dagen och för enskilda lektioner. Av intervjuer framgår att lärarna har gemensam start med samling för alla grupper på morgonen, vilket även framkommer vid observationerna. Samlingarna har en liknande struktur i alla grupper även om innehållet och formen för samlingen ser lite olika ut beroende på elevgrupp. I en grupp med elever som läser ämnesområden i årskurs 1-3 har de mycket sång under sin samling medan en annan samling i en grupp i årskurs 4-6 har mer fokus på dagens schema, datum och lunchmaten. Vid observationer noterar Skolinspektionen att lärarna i alla grupper följer samma lektionsstruktur med gemensam genomgång runt ett stort bord i mitten på klassrummet för att sedan låta eleverna arbeta med uppgifter enskilt. En lärare beskriver att de har aktivitetskort för sina elever för att skapa struktur för eleven men också för att elevassistenterna ska veta hur dagen ser ut. Lärarna skapar undervisningssituationer för att eleverna ska kunna lära tillsammans, till exempel i gemensamma temaområden som de arbetar med. Lärare planerar för att eleverna ska kunna samarbeta och använder därför samma lärobok i matematik till alla elever i gruppen eller använder cirkelmodellen där läraren och eleverna tillsammans skapar

texter. Vid observationerna däremot framgår att när fokus är att lära tillsammans i grupp så finns inte alltid de individanpassningar som är nödvändiga för att kunna lära tillsammans.

Vidare visar granskningen att lärarna till viss del förklarar syftet med lektionen eller ett arbetsmoment för eleverna. De beskriver att de pratar mer generellt om syftet som exempelvis att det är bra att kunna räkna för att kunna betala i affären eller att det är viktigt att kunna läsa för att klara sig i livet. Lärarna beskriver att det kan vara svårt att förklara syftet för eleverna. De säger att det oftast är lättare att förklara syftet i efterhand genom att visa vad eleven lärt sig. På en av de observerade lektionerna har läraren ett samtal med eleverna om syftet med att lyssna på en bok, att bokens innehåll beskriver hur viktigt det är att säga nej om man inte vill något. Efter att de lyssnat på boken pratar läraren med eleverna om vad de lyssnat på och hur de kan relatera till innehållet.

Varierad och stimulerande undervisning

Granskningen visar att undervisningen innehåller variation, är stimulerande och meningsfull men inte nödvändigtvis leder till att eleverna når så långt som möjligt. Av intervjuer och observationer framkommer att undervisningen består av olika typer av uppgifter och aktiviteter. Lektionerna varieras med inslag av film, sång, musik, ljudböcker, spel och kreativa moment. Till exempel berättar en lärare att de brukar använda lera och pinnar vid bokstavsinsläring. Lärarna uppger också att elevernas olika svårigheter utmanar lärarna att vara kreativa och tänka kring variation för att skapa motivation. Även om lärarna uppger att de skapar egna läromedel som anpassas till elevernas kunskapsnivå så framkommer det vid observationerna att elever ges uppgifter som inte i tillräcklig utsträckning är begripliga, meningsfulla och utmanande. Skolinspektionen kunde exempelvis se att uppgifter var för svåra för elever genom att de svarade upprepat fel och inte kom vidare utan hjälp, eller att elever förlorade koncentrationen och sysslade med annat vilket kan tyda på att uppgifterna inte var tillräckligt utmanande eller anpassade till elevens kunskapsnivå.

Elevhälsan uppger att undervisningen begränsas av bristen på digitala verktyg. Specialpedagogerna saknar möjligheten att kunna installera appar och programvaror utifrån elevernas behov. De berättar även att några elever har privata lärplattor som de tar med till skolan och använder i undervisningen. Vidare berättar lärarna att de inte har så många uppgifter där de använder digitala verktyg dels för att de inte har ett digitalt verktyg per elev men de uttrycker även att de upplever att det är svårt att undervisa om och arbeta med digitala verktyg. Lärarna uppger vid intervju att de

använder hjälpmedel så som bildstöd, tecken som stöd och timetimers men vid observationerna framkommer att dessa inte används särskilt frekvent.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla undervisningen så att den anpassas till elevernas nivå och samtidigt utmanar och bidrar till progression.

Skolinspektionens granskning visar att förekomsten av individuella anpassningar och om nivån på uppgifter anpassas efter elevens förutsättningar och kunskapsnivå varierar. Även användningen av individanpassade hjälpmedel och digitala verktyg är begränsad. Detta medför bland annat att elevernas möjligheter att nå så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar begränsas.

Av skollagen framgår bland annat att elever i grundsärskolan ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Vidare framgår av läroplanen att läraren i undervisningen ska utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, samt stärka varje elevs självförtroende, vilja och förmåga att lära. Läraren ska stimulera, handleda och stödja eleven.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med lärarna och elevhälsan utvecklar undervisningen så att eleverna får en undervisning som är anpassad till deras individuella kunskapsnivå och förutsättningar. Lärarna behöver kartlägga elevernas olika behov och förutsättningar, samt kunskapsnivåer, för att kunna göra medvetna anpassningar och val av läromedel och verktyg. Undervisningen ska anpassas efter elevernas förutsättningar men ska också bidra och stimulera till elevernas progression. Lärarna behöver också se över vilka olika anpassningar som görs idag och om de anpassningarna leder till progression i elevernas lärande. Vidare rekommenderar Skolinspektionen att lärarna, utifrån den specifika inläringssituationen, gör medvetna val av såväl hjälpmedel och digitala verktyg för hela elevgruppen som för den enskilde eleven. Detta för att kunna anpassa undervisningen utifrån olika behov med en bredd av hjälpmedel, inte minst digitala verktyg. Som ett stöd i det arbetet kan rektorn till exempel genomföra kompetensutveckling för lärare och annan pedagogisk personal i samverkan med elevhälsan.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

1 kap. 4–5 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§ och 11 kap. 2 § skollagen. Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i låg utsträckning för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Skolan genomför ett antal förebyggande och främjande åtgärder för att skapa trygghet hos eleverna, dock saknar dessa åtgärder förankring i en analys av de faktiska behoven. Vidare saknar skolan en planering och struktur för hur eleverna ska ges konkreta erfarenheter av närsamhällets arbets-, förenings-, och kulturliv och hur eleverna ska få möjlighet att träna sin förmåga att klara sig i en digitaliserad vardag.

Trygghet i sociala sammanhang

Granskningen visar att personalen på skolan inte i tillräcklig utsträckning bedriver ett aktivt arbete som syftar till att eleverna ska känna sig trygga i sociala sammanhang. I inskickat material beskriver rektorn att man följer upp elevernas trygghet genom kontinuerlig dialog och elevenkät. Eftersom resultaten från elevenkäten omfattar hela skolan, både grundskola och grundsärskola, går det inte att utläsa vad grundsärskolans elever tycker. Vidare berättar rektorn i intervju att hen initierat ett trygghetsarbete ihop med elevrådet för att alla klasser på skolan ska arbeta mot samma mål. Rektorn uttrycker att hen ser att eleverna har en grundtrygghet och att det arbete man gör i grupperna och på elevrådet leder till tryggare elever. Däremot ser hen att det behöver göras mer, som att arbeta mer elevnära med trygghetsfrågor som elevrådet och via exittickets för att få syn på trygghet och trivsel varje dag. Lärarna och elevassistenterna beskriver visserligen att de skapar trygghet genom att vara många vuxna runt eleverna hela dagen, men något förebyggande arbete utifrån identifierade behov görs inte. Även om rektorn uppger att grundsärskolan har en representant i elevrådet och grundsärskolans elever deltar i gemensamma friluftsdagar så anser Skolinspektionen att detta inte är ett tillräckligt aktivt arbete med trygghet som ger möjligheter för eleverna att samspela med andra människor utanför den egna undervisningsgruppen.

Deltagande i samhällsliv

Granskningen visar att det saknas ett planerat arbete, där studie- och yrkesvägledare ingår, för att ge eleverna förutsättningar att bli delaktiga i samhällslivet. Vidare genomförs i begränsad omfattning aktiviteter som syftar till att gynna elevernas personliga utveckling avseende leva och verka i en digitaliserad vardag och synliggöra könsnormer. I inskickat material och intervjuer framgår att grundsärskolan inte har tillgång till en studie- och yrkesvägledare. Det framkommer även att skolan inte har ett planerat arbete för hur eleverna genom aktiviteter ska få möjlighet att möta närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv. Lärarna berättar i intervju att de ibland har föräldrar som besöker skolan och berättar om sina yrken men inte som en del i skolans strukturerade arbete. Lärarna beskriver att de tar upp och pratar med eleverna om digitala perspektiv och normer i stunden exempelvis om en elev ställer en fråga kan de söka svaret på internet tillsammans eller när tillfällen uppstår kring samtal om könsroller om man läser en bok tillsammans. Vid en observation problematiserade man kring konsten att säga nej utifrån en bok som man lyssnade på. Däremot framkommer det i intervjuerna att man inte har ett systematiskt planerat arbete för att synliggöra och ifrågasätta rådande könsnormer. Eleverna använder digitala verktyg för att lyssna på böcker, se filmer, ta bilder och för spel. Eleverna och lärarna berättar i intervju att de inte har ett digitalt verktyg per elev på skolan, vilket försvårar träningen i att använda digitala hjälpmedel. Elevhälsan beskriver vid intervju att man planerar för ett arbete om sexualitet, samtycke och relationer men att elevhälsans samverkan i planering av arbetsområden begränsas i tid av andra arbetsuppgifter.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med studie- och yrkesvägledare samt övrig personal arbeta fram en långsiktig plan för hur eleverna ska ges konkreta erfarenheter av närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv. I arbetet bör ingå att planera för aktiviteter som att leva och verka i en digitaliserad vardag och synliggöra könsnormer.

Skolinspektionens granskning visar att skolan i liten utsträckning bedriver ett planerat arbete för att förbereda eleverna så att de kan delta som aktiva samhällsmedborgare. Skolan har inte stöd av en studie- och yrkesvägledare för att utarbeta en långsiktig plan i syfte att utveckla utbildningen så att den även omfattar erfarenheter av olika

delar av samhället. Det saknas även en plan för hur skolan ska arbeta med könsnormer och förbereda eleverna för en digitaliserad vardag.

Av skollagen framgår bland annat att utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling, förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning. Skolan har också i uppdrag att förmedla och förankra grundläggande värden och främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället. Eleverna ska kunna orientera sig och agera i en komplex verklighet med stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt. Av läroplanen för grundsärskolan framgår bland annat att alla som arbetar i skolan ska verka för att utveckla kontakter med arbets-, förenings- och kulturliv samt andra verksamheter utanför skolan som kan berika den som en lärande miljö och bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av könstillhörighet eller av social eller kulturell bakgrund.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med lärarna och studie- och yrkesvägledaren ser till att alla elever ges förutsättningar till ett aktivt deltagande i samhällslivet som ger dem konkreta erfarenheter av inte bara kulturlivet utan också närsamhällets arbets- och föreningsliv. Lärarna bör med stöd av rektorn och studie- och yrkesvägledaren kartlägga vilka aktiviteter i närsamhället som behöver genomföras för att eleverna ska få så allsidiga erfarenheter som möjligt och som gynnar deras personliga utveckling och skapar möjlighet för dem att delta i samhällslivet som aktiva samhällsmedborgare. Arbetet bör leda till en planering för när och hur i elevernas utbildning aktiviteterna ska genomföras. I arbetet bör också perspektiv finnas om hur eleverna utifrån sina förutsättningar får träna på att göra val utan att begränsas utifrån traditionella föreställningar om kön.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§, 3 kap. 3, 5 och 7 §§ och 11 kap. 2, 3, 5, 11, 15–17, 19–23 §§ skollagen.

10 kap. 11 § skolförordningen.

Lgrsär22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Lärarna bedömer fortlöpande elevernas kunskapsutveckling och återkopplar till eleverna. Lärarna använder sig av bedömningarna för att anpassa undervisningen men även för att göra kartläggningar av kunskaper hos de elever som inte når målen. Däremot visar granskningen att möjligheterna för samverkan i syfte att utveckla bedömarkompetensen för alla lärarna som undervisar på grundsärskolan är små.

Fortlöpande bedömning

Granskningen visar att lärarna har ett systematiskt arbete för att fortlöpande bedöma och återkoppla elevernas kunskapsutveckling. Lärarna beskriver vid intervju att de använder Skolverkets bedömningsstöd och skapar egna bedömningssituationer. Några lärare har utarbetat bedömningssituationer där bedömningen återkopplas direkt till eleven. En lärare använder ett material som är uppbyggt utifrån kursplanerna för ämnesområden där eleverna kan följa sin egen kunskapsutveckling genom att de själva och läraren gör en bedömning. Vidare beskriver lärarna att alla dokumenterar elevernas kunskapsutveckling men att man gör på lite olika sätt. Lärarna använder både digitala och analoga sätt att kommunicera elevernas framsteg och kunskapsutveckling. Någon gör det via skolans lärplattform medan de flesta använder kontaktböcker där man beskriver elevernas dag men även dokumenterar elevernas framsteg. Vid dokumentstudier framkommer att flertalet av lärarna dokumenterar hur långt eleverna kommit och vad eleven behöver träna mer på men också information om vilket stöd eleven kommer att få. Elevhälsan berättar att man för några år sedan beslutade att alla elever i årskurs sex i grundsärskolan ska få betyg även om inte alla vårdnadshavare väljer att ta ut betygen, i syfte att kunna följa upp elevernas kunskapsutveckling.

Vidare visar granskningen att lärarna använder sina bedömningar för att utvärdera och anpassa undervisningen. Lärarna uttrycker vid intervju att de hela tiden anpassar undervisningen både utifrån vad bedömningar visar men även utifrån deras egna utvärderingar av hur lektionerna gått. De beskriver också att de tillsammans gör kartläggningar av kunskaper hos de elever som inte når målen och lämnar dessa vidare till rektorn för beslut om särskilt stöd.

Samverkan

Granskningen visar att lärarna har små möjligheter att samverka kring bedömning och betygssättning i syfte att kvalitetssäkra bedömningen och utveckla bedömarkompetens. Av intervjuer framgår att diskussioner kring bedömning kan komma upp på elevhälsomöten men att det inte genomförs något organiserat arbete i syfte att utveckla bedömarkompetens för alla som undervisar i grundskolan. Lärarna beskriver att man för länge sedan hade regelbundna träffar i med andra lärare i kommunen men att man inte har det längre. Det framgår att lärarna i vissa praktiska och estetiska ämnen inte ingår i något av grundskolans arbetslag och att de, delvis på grund av detta, saknar möjlighet till samverkan i frågor gällande bedömning och betygssättning. Rektorn berättar att de precis börjat med möten där de tre speciallärarna, som är fördelade i elevgrupperna, träffar skolans två specialpedagoger en gång i veckan i syfte att utveckla undervisningen och arbetet med bedömning. Klasslärarna för årskurs 4-6 sätter sina betyg tillsammans, varav en av de tre klasslärarna ingår i den lärargrupp som träffar specialpedagogerna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa förutsättningar för alla som undervisar grundskolans elever att mötas och diskutera bedömning för att utveckla en gemensam förståelse för grundskolans betygsriterier och kriterier för bedömning.

Skolinspektionens granskning visar att det saknas gemensamma forum för samverkan i syfte att utveckla bedömarkompetens hos alla lärare som undervisar i grundskolan.

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var den anordnas. En likvärdig utbildning innefattar även att elever bedöms på ett så likvärdigt sätt som möjligt. I Skolverkets allmänna råd om betyg och provning framhålls betydelsen av lärares samsyn för arbetet med rättvisande och likvärdiga betyg. Vidare framkommer att lärare kan utveckla en sådan samsyn genom att diskutera hur man kan läsa och tolka kunskapskraven och vad som väger tyngre vid betygssättningen. Sambedömning beskrivs som ett värdefullt redskap för ökad likvärdighet, eftersom det bidrar till en gemensam syn på vad som ska bedömas och hur bedömningen ska gå till. Rektorn har en betydelsefull roll för underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg genom att bland annat se till att lärare får

tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper och utforma ändamålsenliga bedömningssituationer.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med undervisande personal utvecklar former för kontinuerlig samverkan kring bedömning och betygsättning, där alla undervisande lärare ges möjlighet att delta. Genom sådan strukturerad samverkan får lärarna möjlighet att fördjupa sin kompetens kring bedömning av elevernas kunskaper, utformning av ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma varje elevs prestationer och progression. Vidare utvecklas en samsyn kring tolkning av betygskriterier och kriterier för bedömning av kunskaper och värdeord och skapar förutsättningar för likvärdiga bedömningar. Rektorn behöver följa upp att sådan samverkan sker och att det leder till en utveckling av lärarnas bedömarkompetens samt att alla lärare som undervisar eleverna i grundskolan får möjlighet att delta.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

1 kap. 4 och 9–10 §§, 2 kap. 8–8 a, 11–13, 18, 25, 29 (undantag finns i 2 kap. 11 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare) och 34–36 §§, 4 kap. 3 och 8 §§ och 11 kap. 2 och 5 §§ skollagen.
Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, - Skolans uppdrag och - Varje skolas utveckling, 2.2 Kunskaper, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet utifrån insamlad information. Huvudmannen har en långsiktig plan för verksamheten och har som en del i det arbetet genomfört en stor organisationsförändring i syfte att samla all grundskola årskurs 1-6 på en skolenhet. Som stöd till rektorn att utföra sitt uppdrag finns flera funktioner centralt men man har även skapat bättre förutsättningar för rektorn att genomföra sitt uppdrag genom att tillsätta en biträdande rektor. Genom organisationsförändringen har huvudmannen skapat goda förutsättningar för samverkan mellan skolformer och flexibilitet i utbildningen. Däremot saknas

huvudmannens stöd i arbetet med att eleverna ska kunna möta närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv.

Självständig aktör, långsiktighet och systematik

Granskningen visar att huvudmannen genomför självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet. Av intervjuer och dokumentation framgår att huvudmannen följer upp verksamheten genom att samla in information, analysera den och formulera utvecklingsområden. Huvudmannen tar del av verksamhetsplaner, uppföljningsrapporter och de vertikala dialoger som genomförs mellan rektorn, verksamhetschef och sektorschef. Analysen redovisas sedan i en huvudmannarapport. Huvudmannen har uppmärksammat att uppföljningen av skolenheten behöver utvecklas och har inför läsåret justerat sitt arbete för att det tydligare ska framgå vilka utvecklingsbehov som finns i verksamheten. Rektorn beskriver att de vertikala dialogerna handlar om att utveckla verksamheten. Man diskuterar olika frågor som ger huvudmannen en bild av verksamhetens styrkor och svagheter. Representanter för huvudmannen berättar att de har en tydlig gång för sitt arbete med kränkingsanmälningar och att rektorn följer de rutiner som finns vilket gör att de får tillförlitlig information. Vidare beskriver huvudmannen i intervju att man genom sin uppföljning kunnat identifiera att arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd behöver utvecklas och man har satt det som ett utvecklingsmål för verksamheten.

Granskningen visar att huvudmannen även arbetar för att ge verksamheten rätt förutsättningar så att syftet med utbildningen uppnås. Både rektorn och representanter för huvudmannen beskriver den organisationsförändring som genomförts där man från höstterminen 2022 har samlat all undervisning för grundskola årskurs 1-6 på samma skolenhet. Detta genomfördes för att möjliggöra för elever att kunna läsa flexibelt utifrån grundskolans ämnen och ämnesområden men även utifrån grundskolans kursplaner. Enligt rektorn har hen en bra dialog med huvudmannen för att kunna skapa goda förutsättningar inför omorganisationen utifrån de behov som finns i elevgrupperna.

Behovsanpassat stöd till rektorn och skolenheten.

Granskningen visar att rektorn får ett gott stöd för att genomföra sitt uppdrag, men rektorn och lärarna saknar stöd av en studie- och yrkesvägledare i arbetet med att ge eleverna förutsättningar till ett aktivt deltagande i samhällslivet. Av intervjuer framgår att det finns olika stödstrukturer som exempelvis återkommande rektorsmöten och möjlighet för rektorn att få stöd från kommunen gällande personalfrågor men även workshops för att utveckla analysarbetet som underlättar för rektorn att leda och utveckla utbildningen. Huvudmannen har även anställt en biträdande rektor till skolan

för att underlätta för rektorn att kunna samla in mer information för analys och utvecklingsarbetet genom att till exempel genomföra systematiska klassrumsbesök. Rektorn beskriver att hen kan lyfta frågor i den vertikala dialogen och att hen upplever huvudmannen lyssnar och försöker tillgodose det som behövs eller önskas.

Vidare visar granskningen att huvudmannen genom omorganiseringen av grundsärskolan ger större förutsättningar för kontakt med omgivande samhälle men som tidigare framkommit inom bedömningsområdet *Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet* saknas ett organiserat arbete där studie- och yrkesvägledare är delaktig för att främja elevernas kontakt med och delaktighet i närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv. I inskickat material och i intervjuer framkommer att grundsärskolan saknar tillgång till en studie- och yrkesvägledare. Representanter för huvudmannen berättar i intervju att det finns en studie- och yrkesvägledningsplan för kommunens elever i F-6 men inte för grundsärskolan. Frånvaron av studie- och yrkesvägledarens kompetens försvårar för skolan att ta fram en plan för hur elever ska kunna ges kontinuerliga och konkreta erfarenheter av olika delar av samhället.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver se till att kompetens avseende studie- och yrkesvägledning finns för att ge elevernas erfarenheter av närsamhället och möjlighet till ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Skolinspektionens granskning visar att det på skolan saknas en studie- och yrkesvägledare, eller personal som fullgör motsvarande uppgifter, som möjliggör att eleverna får tillgång till kompetens för att få erfarenheter av närsamhället och möjlighet till ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Av skollagen framgår bland annat att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skolförfattningarna och att kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter elevernas olika förutsättningar och behov. Av de allmänna råden avseende arbetet med studie- och yrkesvägledning framgår att huvudmannen vid beslut om organisation och resursfördelning ska säkerställa att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning kan tillgodoses.

Skolinspektionen rekommenderar att huvudmannen möjliggör tillgång till en studie- och yrkesvägledare även för grundsärskolan så att dess elever ska kunna förberedas för att vara en aktiv del av samhällslivet. Man behöver se över hur studie- och

yrkesvägledare kan utgöra ett stöd till skolans personal i deras arbete med att förbereda eleverna för samhällslivet. För att skolans personal ska känna till förändringar i arbetsliv, olika yrkens kompetenskrav och utbildningsvägar behöver studie- och yrkesvägledare bidra med sin kompetens i arbetet med att skapa delaktighet för eleverna i samhället. Huvudmän som arbetar långsiktigt med att bygga relationer och nätverk för att det ska finnas en meningsfull fortsättning för eleverna under och efter utbildningen skapar också förutsättningar som ökar ungdomars delaktighet och möjlighet i samhället med syfte att bryta den risk för isolering för målgruppens elever som finns.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har tagits av beslutsfattare Camilla Adler. Ärendet har föredragits av Malin Edin. I handläggningen av ärendet har även Maria Larsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 5 lektionsobservationer.
- 3 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med elevassistenter.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En gruppintervju med representanter för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden, respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder och styr rektorn skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder och hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt? I detta område granskas om undervisningen är varierad och stimulerande samt om den är strukturerad.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet? I detta område granskas hur skolan arbetar med social delaktighet och att skapa trygghet.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning bedrivs ett regelbundet och systematiskt arbete med att bedöma, analysera och dokumentera elevernas kunskaper i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling? I detta område granskas hur skolan arbetar med fortlöpande bedömning och samverkan i bedömningsarbetet.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning? I detta område granskas huvudmannen som självständig aktör, om det sker ett långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete, huvudmannens behovsanpassade stöd till rektor och om det sker en samverkan mellan skolformer och det omgivande samhället.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 27-30 september 2022. Besöket genomfördes av Malin Edin och Maria Larsson.

Sandbackaskolan 2 i Kungälv kommun är en 1-6 skola och har enligt uppgift 30 elever. Eleverna läser i huvudsak antingen ämnen eller ämnesområden. Skolan leds av en rektor som även är rektor för Sandbackaskolan 1-6, grundskola.

Bilaga 3:

Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i regelbunden kvalitetsgranskning vid Sandbackaskolan 2 i Kungälv kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Formulär för huvudmannens redovisning

Utvecklingsområde 1:
Rektorn behöver, utifrån en bred uppföljning av resultat, göra en analys för att identifiera bakomliggande orsaker till skolenhetens studie- och trygghetsresultat och baserat på denna analys vidta nödvändiga förbättringsåtgärder.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 2: Lärarna behöver utveckla undervisningen så att den anpassas till elevernas nivå och samtidigt utmanar och bidrar till progression.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 3: Rektorn behöver tillsammans med studie- och yrkesvägledare samt övrig personal arbeta fram en långsiktig plan för hur eleverna ska ges konkreta erfarenheter av närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv. I arbetet bör ingå att planera för aktiviteter som att leva och verka i en digitliserad vardag och synliggöra könsnormer.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:

Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 4: Rektorn behöver skapa förutsättningar för alla som undervisar grundsärskolans elever att mötas och diskutera bedömning för att utveckla en gemensam förståelse för grundsärskolans betygskriterier och kriterier för bedömning.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 5: Huvudmannen behöver se till att kompetens avseende studie- och yrkesvägledning finns för att ge elevernas erfarenheter av närsamhället och möjlighet till ett aktivt deltagande i samhällslivet.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:

Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: